

TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
EN DE MILIEUPARAGRAAF
PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN NOORD-BRABANT
(PAP-II)

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het college van Gedeputeerde Staten
van Noord-Brabant
Provinciehuis
Brabantlaan 1
Postbus 90.151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

uw kenmerk
nrs. 30161-30165Q en 50903
onderwerp
Toetsing milieu-effectrapport
en milieuparagraaf PAP-II Noord-
Brabant

uw brief
7 juni 1988 resp.
31 januari 1989

ons kenmerk
U156-89/Od/mh/140-135
utrecht,
14 februari 1989

Met eerstgenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de vaststelling van het tweede provinciale afvalstoffenplan (PAP-II) voor Noord-Brabant. Op 8 november jl. verzocht u in deze toetsing mede te betrekken de zogeheten milieuparagraaf, waarin aanvullende en herziene informatie is opgenomen ten behoeve van de besluitvorming over het ontwerp PAP-II.

De Commissie heeft hieraan gevolg gegeven. Zij merkt echter op, dat de milieuparagraaf niet ter visie heeft gelegen en op dit moment geen status heeft van openbaar document. Bij het uitbrengen van dit toetsingsadvies gaat zij er van uit, dat de milieuparagraaf deze status van openbaar stuk wel zal verkrijgen bij de behandeling van het ontwerp PAP-II in de Provinciale Staten.

Hierbij bied ik u het advies aan van de Commissie, overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Overeenkomstig uw verzoek heeft de Commissie met het uitbrengen van haar toetsingsadvies gewacht op uw reactie (d.d. 31 januari) op het laatste, aan u toegezonden, concept van dit advies.

Het milieu-effectrapport bij uw ontwerp PAP-II is het eerste MER, dat een provincie bij een dergelijk afvalstoffenplan heeft opgesteld. Bij de invoering van de wettelijke regeling voor milieu-effectrapportage (m.e.r.) was al voorzien, dat een milieu-effectrapport (MER) op planniveau een ander karakter zou hebben dan een MER op projectniveau. Met m.e.r. op projectniveau bestaat inmiddels veel meer ervaring.

De Commissie heeft begrip voor de moeilijkheden, die deze 'pioniersrol' van de provincie Noord-Brabant met zich meebrengt. Zij heeft gemerkt, dat de coördinatie bij de voorbereiding van het PAP enerzijds en het MER anderzijds een zware taak is, en dat deze coördinatie nog niet optimaal is verlopen. De Commissie bezint zich op haar eigen rol in m.e.r. voor provinciale afvalstoffenplannen en hoopt met haar ervaring ook tot duidelijker richtlijnenadviezen te komen.

deze voorzieningen of inrichtingen. De Nota van Toelichting bij het Besluit m.e.r. licht dit toe: *"De voorgestelde m.e.r.-plicht voor provinciale afvalstoffenplannen is ingegeven door het belang dat aan deze plannen wordt gehecht voor de uitvoering en vormgeving van het afvalstoffenbeleid, in het bijzonder waar het gaat om keuzen van verwerkingswijzen en locatie van voorzieningen."*

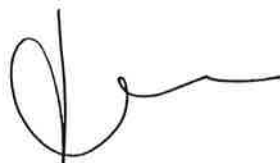
De provincie Noord-Brabant heeft in dit ontwerp-PAP als belangrijkste besluit opgenomen de keuze van de methoden voor afvalverwerking. Daarnaast geeft het ontwerp-PAP enkele aanwijzingen voor de te creëren voorzieningen. Dit leidt ertoe, dat ook in het MER en de milieuparagraaf vrijwel alleen aandacht wordt besteed aan *procesgebonden* milieu-effecten en vrijwel geen aandacht is besteed aan *locatiegebonden* milieu-effecten. Met het oog op het gestelde in het Besluit m.e.r. is de Commissie van mening, dat de meerwaarde van m.e.r. voor de besluitvorming over provinciaal afvalstoffenbeleid pas optimaal gestalte kan krijgen, indien locatiegebonden milieugevolgen mede in de besluitvorming worden betrokken. In het toetsingsadvies heeft de Commissie hierover enkele aanbevelingen geformuleerd.

3. Vermoedelijk heeft het globale karakter van het plan er bij de provincie Noord-Brabant toe geleid, dat een vergelijking van (de milieu-effecten van de beschouwde) beleidsalternatieven alleen heeft plaatsgevonden op het niveau van 'eindplaatjes': voor de situaties waarin de te bouwen installaties probleemloos functioneren en de gestelde taakstellingen volledig zijn gerealiseerd.

Dit heeft tot consequentie, dat de vergelijking van alternatieven in het MER tendeert naar een vergelijking van verschillende pakketten *beleidsdoelstellingen*, in plaats van verschillende pakketten *beleidsmaatregelen*. Effectiviteit van maatregelen, knelpunten bij realisatie en milieu-problemen die als gevolg daarvan kunnen optreden, bleven op die manier buiten beschouwing.

Tot mijn genoegen stel ik vast, dat aan dit bezwaar enigszins is tegemoet gekomen in de milieuparagraaf. Tevens geeft u in uw brief van 31 januari jl. aan, dat eventuele knelpunten bij de realisatie van voorzieningen alsmede locatiegebonden milieu-effecten aan de orde zullen moeten komen bij milieu-effectrapportages op projectniveau.

De Commissie verneemt graag, hoe u gebruik heeft gemaakt van haar advies.

dr. H. Cohen,
Voorzitter.

Bijlage: 1

TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD VAN
HET MILIEU-EFFECTRAPPORT EN DE MILIEUPARAGRAAF
PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN NOORD-BRABANT (PAP-II)

Advies op grond van artikel 41 z, lid 1 en 2 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne inzake de inhoud van het milieueffectrapport en de milieuparagraaf ten behoeve het tweede provinciaal afvalstoffenplan Noord-Brabant.

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant door de milieueffectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. PAP-II Noord-Brabant,

de secretaris,

drs. M. Odijk

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 14 februari 1989

INHOUDSOPGAVE

	<u>pagina</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSADVIES	3
3. TOETSING VAN MER EN MILIEUPARAGRAAF IN HET ALGEMEEN	5
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	6
4.1. Planperiode	6
4.2. Gegevens afvalstoffen	6
4.3. Verwerkingsinstallaties	7
5. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	7
5.1. Bouwstenen	7
5.2. Beleidsalternatieven en varianten daarop	13
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	13
6.1. Eerder genomen besluiten	13
6.2. Te nemen besluiten	14
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN TE VERWACHTEN ONTWIKKELING DAARIN	16
8. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	17
9. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	19
10. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE ACHTERAF	20
11. SAMENVATTING VAN MER EN MILIEUPARAGRAAF	20

BIJLAGEN

- 1: Openbare bekendmaking in Staatscourant 110 van vrijdag 10 juni 1988
- 2: Brief van de provincie Noord-Brabant d.d. 7 juni 1988, waarmee de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid werd gesteld om haar toetsingsadvies uit te brengen
- 3: Brief van de provincie Noord-Brabant d.d. 8 november 1988, waarin de Commissie wordt verzocht om in de toetsing mede de milieuparagraaf te betrekken
- 4: Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage, die het toetsingsadvies heeft opgesteld
- 5: Lijst van inspraakreacties en adviezen bij het (MER) PAP-II Noord-Brabant
- 6: Reactie van de provincie Noord-Brabant d.d. 31 januari 1989 op het zevende concept-toetsingsadvies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over het ontwerp Provinciaal Afvalstoffenplan Noord-Brabant voor de periode 1989-1994 (PAP-II Brabant) is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld. Het PAP-II dient het provinciaal beleid aan te geven ten aanzien van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval (inclusief grof huisvuil) en de met het huishoudelijk afval te verwerken bedrijfsafvalstoffen.

Het bevoegd gezag, het provinciaal bestuur van Noord-Brabant, heeft op 10 juni 1988 bekendgemaakt, dat dit MER, tezamen met het ontwerp-PAP II, ter inzage werd gelegd (bijlage 1). Tevens werd de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over dit MER (bijlage 2), conform artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Naar aanleiding van inspraakreacties en adviezen over dit MER en op grond van het concept van het door de Commissie voor de milieu-effectrapportage uit te brengen toetsingsadvies over het MER heeft het provinciaal bestuur besloten een zogeheten *milieuparagraaf* op te (laten) stellen. De Commissie voor de m.e.r. kreeg het verzoek om het uitbrengen van haar toetsingsadvies zodanig uit te stellen, dat zij ook de milieuparagraaf in haar advisering zou kunnen betrekken (bijlage 3).

Dit toetsingsadvies betreft:

- toetsing aan de regels voor de inhoud van een MER, zoals gesteld in artikel 41j van de Wabm
- toetsing aan de richtlijnen voor het MER, zoals vastgesteld door het bevoegd gezag
- signalering van eventuele onjuistheden (Wabm, artikel 41w, tweede lid).

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie; de samenstelling hiervan is vermeld in bijlage 4. De werkgroep vertegenwoordigt de Commissie en wordt daarom verder in dit advies aangeduid met 'de Commissie'.

De Commissie vergaderde over het MER op 28 juni, 14 juli en 11 augustus 1988. Naar aanleiding van een concept-versie van het toetsingsadvies over het MER werd op 31 augustus met de gedeputeerde dhr. R. Welschen gesproken. Daarna heeft op 23 september op secretariaatsniveau en op 27 oktober via een delegatie van de Commissie overleg plaatsgevonden over concept-versies van de milieuparagraaf. Na ontvangst van de definitieve versie van de milieuparagraaf vergaderde de Commissie op 30 november en op 16 december 1988. In de laatste vergadering werd het toetsingsadvies vastgesteld.

Nadat de tekst van het advies als concept ter kennisgeving van de provincie Noord-Brabant was gebracht, verzocht deze de Commissie nog te wachten met het uitbrengen van haar advies totdat een provinciale reactie op het concept-advies zou zijn opgesteld. De Commissie heeft deze reactie inmiddels ontvangen; ze is opgenomen als bijlage 6 bij dit advies.

2. SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSADVIES

De Commissie constateert, dat de milieuparagraaf aanmerkelijk consistenter is en beter aansluit op het ontwerp-PAP dan het MER. Toch ontkomt ze niet aan de indruk,

- 1) dat MER/milieuparagraaf geschreven zijn als rechtvaardiging voor de keuze van een pakket verwerkingsmethoden, dat al bij het opstellen van de startnotitie als voorgenomen beleid was vastgelegd;
- 2) dat op basis van MER/milieuparagraaf nauwelijks is af te leiden, welke randvoorwaarden en welke keuzevrijheden zullen gelden voor de door de samenwerkingsverbanden op te stellen uitwerkingsplannen. Wat randvoorwaarden betreft, mist de Commissie met name randvoorwaarden voor de keuze van afvalverwerkingslocaties. Deze randvoorwaarden kunnen o.a. worden afgeleid uit de kwetsbaarheid van de verschillende milieu-compartimenten, d.w.z. uit de immissies die toelaatbaar worden geacht in bepaalde gebieden.

De belangrijkste aandachtspunten uit dit advies zijn, hoofdstuksgewijs:

Probleemstelling en doel

De uitgangspunten voor de prognoses van afvalhoeveelheden zijn in de milieuparagraaf beter weergegeven dan in het MER, maar nog steeds niet geheel duidelijk.

De invloed van de verwerking van andere afvalcategorieën dan de in het plan behandelde op de totale provinciale verwerkingscapaciteit is onduidelijk.

Voorgenomen beleid en alternatieven

- afvalpreventie is een activiteit, die niet alleen voordelen met zich meebrengt. Als dit een belangrijker bouwsteen gaat worden van het provinciaal beleid, is concretisering van het begrip, beschouwing van milieu-effecten en stellen van randvoorwaarden raadzaam;
- de hergebruiktaakstelling van 25 % zou operationeel moeten worden gemaakt om als beleidsinstrument te kunnen dienen. Dit geldt in het bijzonder voor bedrijfsafvalstoffen;
- het 'stofzuigereffect' - dat wil zeggen het proces, waarbij de bouw van de twee grote afvalverbrandingsinstallaties als excuus gaat dienen om de afvalstoffenstroom niet verder te beperken - is wel aangestipt, maar nergens is aangegeven, hoe dit effect kan worden voorkomen. De voorgenomen sluiting van Heeren Vuilverbranding Roosendaal (HVR) is niet in overeenstemming met het provinciaal beleid voor de verwijdering van zuiveringsslib. De provinciale voorkeur voor bedrijfsterreinen, in het bijzonder voor dat te Moerdijk, als vestigingslocatie voor afvalverbrandingsinstallaties, is in dit MER niet onderbouwd. De Commissie beschouwt deze voorkeur slechts als een voorlopige uitspraak; voor het locatiebesluit zal een nieuwe m.e.r.-procedure nodig zijn (zie ook punt 2 hierboven);
- omdat de relatie met andere afvalcategorieën slechts summier is aangegeven is niet duidelijk, hoe snel de stortplaatsen vol raken. Ook geconstateerde bodemverontreiniging rond bestaande stortplaatsen zou consequenties kunnen hebben voor het gebruik van deze stortplaatsen en dus voor de provinciale stortcapaciteit;

3. TOETSING VAN MER EN MILIEUPARAGRAAF IN HET ALGEMEEN

De Commissie constateert, dat de milieuparagraaf aanmerkelijk consistenter is en beter aansluit op het ontwerp-PAP dan het MER. Toch ontkomt ze niet aan de indruk,

- dat MER/milieuparagraaf geschreven zijn als rechtvaardiging van de keuze van een pakket verwerkingsmethoden, dat al bij het opstellen van de startnotitie als voorgenomen beleid was vastgelegd;
- dat op basis van MER/milieuparagraaf nauwelijks is af te leiden, welke randvoorwaarden en welke keuzevrijheden zullen gelden voor de door de samenwerkingsverbanden op te stellen uitwerkingsplannen. Wat randvoorwaarden betreft, mist de Commissie met name randvoorwaarden voor de keuze van afvalverwerkingslocaties.

De Commissie betreurt het, dat ondanks haar inspanningen en die van de provincie MER en milieuparagraaf niet hebben geleid tot een betere afweging van beleidsalternatieven of tot concretisering van de beleidsalternatieven.

Het valt de Commissie op dat de manier, waarop termen in de tekst van het ontwerp-PAP, het MER en de milieuparagraaf worden gebruikt, niet overeenkomt met de definities uit de bij het ontwerp-PAP gevoegde begrippenlijst[1]. Met name het gebruik van de termen 'hergebruik', 'bedrijfsafval' en 'reststoffen' roept misverstanden op. De Commissie beveelt aan, dat ten behoeve van de toetsing van gewestelijke uitwerkingsplannen duidelijk wordt gemaakt, dat de taakstelling van 25 % niet alleen hergebruik, maar ook nuttige toepassing betreft.

1 Zie ook inspraakreacties 22, 25, 28, 31, 39, 43, 58 (voor deze en volgende verwijzingen naar inspraakreacties wordt de nummering gebruikt als aangegeven in bijlage 5 bij dit advies).

4.3. Verwerkingsinstallaties

Het MER, de milieuparagraaf en het PAP geven geen eenduidige informatie over de bestaande verwerkingscapaciteit in de provincie[6]. Onduidelijkheid blijft met name bestaan over de capaciteit (en daarmee over de operationele periode) van de stortplaats Voorste Heide[7], van de stortplaats Overik (Waalwijk) [8] en van de RAZOB[9]. Ook dient duidelijk te worden, waarom de afvalverbrandingsinstallatie Strijp (Eindhoven) niet in de capaciteitsweergave is opgenomen[10].

De Commissie wijst erop, dat een compleet beeld van de regionale verwerkingscapaciteit in de loop van de planperiode weliswaar niet noodzakelijk is voor de keuze van verwerkingsmethoden, die nu met de vaststelling van het PAP wordt gemaakt, maar wel belangrijk is om op provinciaal niveau regionale uitwerkingsplannen te beoordelen.

5. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Een milieu-effectrapport bevat ten minste "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen" (Wabm, artikel 41j, lid 1, sub b).

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief, waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast" (Wabm, artikel 41j, lid 3).

5.1. Bouwstenen

5.1.1 Keuzevrijheid van varianten

Conform het advies voor richtlijnen van de Commissie en conform de richtlijnen zelf zijn in MER en milieuparagraaf bouwstenen beschouwd voor het provinciale afvalstoffenbeleid. In de ogen van de Commissie zou het de helderheid en de uitvoerbaarheid van het provinciaal afvalstoffenbeleid ten goede komen, als zou worden vastgelegd, welke vrijheid de samenwerkingsverbanden bij de opstelling van hun gewestelijke uitwerkingsplannen wordt gelaten in de keuze van varianten op elk van deze bouwstenen.

6 Zie ook inspraakreacties 23, 37, 41, 58.

7 Zie ook inspraakreacties 8, 15, 17, 41, 54.

8 Zie ook inspraakreactie 58.

9 Zie ook inspraakreacties 29, 39, 43, 44.

10 Zie ook inspraakreacties 35, 39.

PAP-II-beleid aandacht te besteden aan de relatie tussen voorscheidingscapaciteit en het 'stofzuigereffect' van grootschalige verwerkingsinstallaties[12].

Nogmaals zou de Commissie aan het bevoegd gezag willen adviseren om contact op te nemen met de Arbeidsinspectie, indien bij verdere uitwerking van het vast te stellen provinciaal afvalstoffenbeleid wordt gekozen voor een alternatief waarbij handpicking een rol speelt[13].

5.1.5 Hergebruik en nuttige toepassing

Uit de inspraakreacties komt naar voren, dat er twijfels bestaan over de haalbaarheid van de hergebruiktaakstelling van 25 % op korte termijn, speciaal ten aanzien van bedrijfsafvalstoffen[14]. MER/Milieuparagraaf noch PAP geven aan, wat het referentiepunt zal zijn, ten opzichte waarvan deze 25 % zal worden gemeten[15], en met welk instrumentarium kan worden gemeten of deze hergebruiktaakstelling al of niet is gerealiseerd[16] - anders dan via de omvang van de uiteindelijk te verwerken afvalstroom, die echter ook door andere factoren wordt beïnvloed.

Mede hierdoor staat de haalbaarheid van de uiteindelijke reductie-doelstelling (70 % reductie van het te storten volume) ter discussie[17].

Het zou de duidelijkheid voor de besluitvorming ten goede komen, indien nadere instrumenten zouden worden aangegeven om de hergebruiktaakstelling te realiseren en om de mate van succes te bepalen[18].

Inmiddels is duidelijk geworden, dat het ontwerp-PAP II streeft naar geleidelijke realisatie van de hergebruiktaakstelling, waarbij het percentage van 25 pas in het laatste jaar van de tweede planperiode gerealiseerd dient te zijn. De Commissie kan zich voorstellen, dat de provincie in overleg met de samenwerkingsverbanden ook taakstellende percentages aangeeft voor de eerdere jaren van de tweede planperiode, zodat duidelijk is, waaraan de uitwerkingsplannen - en de resultaten daarvan - getoetst zullen worden en zodat bijstelling van het beleid eerder mogelijk is dan pas na het laatste jaar van de tweede planperiode. Eenzelfde methode is mogelijk voor het percentage stortvolumereductie.

5.1.6 RDF-opwerking en verbranding[19]

De bouw van grootschalige verbrandingsinstallaties, zoals die in het MER als bouwsteen wordt beschouwd voor het voorgenomen beleid, is o.a. afgeleid uit het schaalgrootte-onderzoek dat door de provincie zelf is geëntameerd, en uit onderzoek op nationaal niveau, de zg. 'Houtskoolschet-

12 Zie inspraakreactie 63.

13 Zie ook inspraakreactie 58.

14 Zie ook inspraakreacties 1, 40, 41, 44, 58, 63.

15 Zie ook inspraakreactie 58.

16 Zie ook inspraakreacties 29, 42, 43, 44, 49, 53, 56, 60.

17 Zie ook inspraakreactie 39.

18 Zie ook inspraakreactie 63.

19 RDF = refuse derived fuel = uit afval vervaardigde brandstof.

5.1.7 Storten

Hoewel uit het MER en de milieuparagraaf blijkt, dat er geen directe - kwantitatieve problemen in de provinciale stortcapaciteit hoeven op te treden binnen de tweede planperiode, wordt geen aandacht besteed aan de - kwaliteit van de voorzieningen op de stortplaatsen. Dit heeft tot gevolg, dat het initiatief om hierover afwegingen te maken wordt overgelaten aan samenwerkingsverbanden, voorzover althans niet strijdig met het (vigerende of nieuw vastgestelde) PAP. Besluiten over de voorzieningen op de stortplaatsen kunnen echter consequenties hebben voor de kwantiteit van de provinciale stortruimte, indien bijvoorbeeld na afweging van milieu- en andere effecten wordt voorgesteld om:

- bepaalde stortplaatsen te sluiten, aangezien deze geen IBC-bescherming[25] kunnen bieden[26];
- bepaalde (compartimenten van) stortplaatsen te reserveren voor bijzondere categorieën afval, en dus acceptatie van andere afvalcategorieën hier uit te sluiten[27].

De Commissie zou het voor de hand vinden liggen, dat het MER aangeeft - in ieder geval voor die gevallen, waarin op de stortlocatie tevens onderzoek plaatsvindt naar bodemverontreiniging (Put van Hofmans[28]) - welke conclusies zouden kunnen worden getrokken over het gebruik van deze stortlocaties en welke consequenties deze kunnen hebben voor de totale provinciale stortcapaciteit.

Ook zou zij het voor de hand vinden liggen, als zou worden aangegeven, wat de consequenties zijn van de bestaande stortplaatsen voor kwetsbare gebieden en voor andere ruimtelijke elementen.

Zij vindt de constatering, dat de milieu-effecten van de afvalverwerking toenemen en dat de stortcapaciteit sneller wordt verbruikt, als de afvalstoffenstroom groter blijkt dan nu wordt aangenomen[29] weinig inzicht geven in de dan te verwachten concrete milieuproblemen.

Hoewel dit voor een afweging van de te gebruiken afvalverwijderingsmethoden niet direct noodzakelijk is, zou het MER/de milieuparagraaf naar het oordeel van de Commissie hebben kunnen bijdragen aan een toespitsing van toekomstige MER'en op uitvoeringsniveau, indien duidelijk zou zijn weergegeven, welke criteria gelden voor de keuze van afvalverwerkingsinstallaties. Met name voor stortlocaties geldt, dat hiervoor meer criteria kunnen worden aangelegd - en ook nodig zijn om tot een keuze te komen - dan nu in paragraaf 8.4, onder c, van de milieuparagraaf worden gesteld.

5.1.8 Compostering

De beschrijving van de bouwsteen 'compostering' roept bij de Commissie de volgende twijfels en vragen op:

-
- 25 IBC = isoleren, beheersen, controleren.
 - 26 Zie ook inspraakreactie 58.
 - 27 Zie ook inspraakreacties 40, 41, 42, 43, 44, 56.
 - 28 Zie ook inspraakreacties 4, 27, 31.
 - 29 Zie paragraaf 8.1 van de milieuparagraaf.

beleidsalternatief en van elk van de varianten hierop is uitgegaan van de wettelijke verplichtingen ter beperking van de milieu-effecten, dan wel van tevens door de provincie of door samenwerkingsverbanden of gemeenten aangehouden aanvullende mitigerende maatregelen. Zij gaat er van uit, dat er bij de opstelling van het MER/de milieuparagraaf wel zo systematisch is gewerkt, dat is voorkomen dat deze onduidelijkheid over mitigerende maatregelen een vertekend beeld zou geven van de 'milieu-vriendelijkheid' van de alternatieven/varianten.

5.2. Beleidsalternatieven en varianten daarop

De overzichtelijkheid van het MER/de milieuparagraaf en de bruikbaarheid voor besluiten over het ontwerp-PAP zou naar het oordeel van de Commissie groter zijn geweest, indien het aantal alternatieven en varianten waarvan de milieu-effecten uiteindelijk zouden zijn vergeleken, zou zijn beperkt. Daarbij had dan moeten worden aangegeven, op grond van welke overwegingen bepaalde alternatieven/varianten zouden zijn uitgesloten van verdere studie.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Een milieu-effectrapport bevat ten minste "een aanduiding van de besluiten, bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven" (artikel 41j, lid 1, sub c).

6.1. Eerder genomen besluiten

Uit de inspraakreacties komt naar voren, dat door het opsplitsen van het afvalstoffenbeleid in verschillende categorieën enkele aspecten wellicht in het geheel niet zijn betrokken in het afvalstoffenbeleid van de provincie. De Commissie kan dit niet in zijn totaliteit beoordelen, maar kan zich voorstellen, dat één van de algemene besluiten waarvoor MER en milieuparagraaf zijn opgesteld, de integrale benadering van de afvalverwijdering, in gevaar komt[33]. Ze beveelt aan om bij de behandeling van het ontwerp-PAP in de Staten aan te geven, in hoeverre aan de volgende aspecten aandacht is besteed in andere provinciale plannen, dan wel in hoeverre er alsnog provinciaal beleid op zal worden ontwikkeld ten aanzien van:

- mogelijke effecten van het gecombineerd storten van verschillende categorieën afvalstoffen[34];
- verwijdering van minerale wol uit de glastuinbouw[35];

33 Zie ook inspraakreactie 63.

34 Zie ook inspraakreactie 31.

35 Zie ook inspraakreactie 38.

locatiegerichte benadering, en of de provincie deze locatiegerichte benadering alsnog zelf gestalte zal geven via op te stellen beleidsvoornemens, dan wel of zij realisering hiervan zal overlaten aan de samenwerkingsverbanden.

In het overzicht van te nemen besluiten is niet duidelijk, op grond van welke (milieu- of andere) argumenten de provincie stelt, dat de afvalverbrandingsinstallatie te Roosendaal (HVR) niet voldoet aan het afvalstoffenbeleid voor de tweede planperiode[41]. Ten aanzien van de stortplaats Voorste Heide (met name de Put van Hofmans) zou de provincie dienen aan te geven, welke conclusies getrokken kunnen worden uit het onderzoek naar bodemverontreiniging[42].

Uit het ontwerp-PAP[43] lijkt te volgen, dat het voorgenomen beleid ook een verbod inhoudt op storten in ontgrondingsputten. Dergelijke maatregelen hadden in het MER ook kunnen worden beschouwd op hun milieu-effecten. Dit is niet gebeurd; controverses over de effecten (met name op het landschap) blijven nu bestaan[44].

Uit de inspraak komt een aantal suggesties naar voren voor concrete initiatieven of maatregelen, die de provincie zou kunnen nemen, bijvoorbeeld:

- ten aanzien van bestaande of nog in te richten stortplaatsen: de mogelijkheid om strengere criteria aan te leggen voor de afdichting van de stortplaatsen dan nu vastgelegd in de IBC-criteria, vooruitlopend op een landelijke aanscherping van deze criteria. Het gaat daarbij vooral om eisen aan de bovenafdichting[45];
- ter voorkoming, dat door een provinciaal afvalexportverbod een strijdigheid ontstaat tussen het doelmatigheidsprincipe enerzijds en de eis van milieuhygiënisch verantwoorde verwerking anderzijds: de mogelijkheid om export van afval de provincie uit bij uitzondering toe te staan onder de conditie, dat de hiertoe gebruikte be- en verwerkingsvoorzieningen (minstens) voldoen aan de eisen die de provincie aan haar eigen be- en verwerkingsvoorzieningen stelt[46];
- ten aanzien van stimulering van nuttig gebruik: via voorschriften of contracten van de provincie als grootgebruikster[47];
- ter stimulering van nuttig gebruik en afweging tegen potentiële milieuschade: onderzoek naar mogelijke toepassing van de resten uit afvalverbrandingsinstallaties [48];

41 Zie ook inspraakreacties 33, 34.

42 Zie ook inspraakreacties 8, 17, 27, 54.

43 Zie het ontwerp-PAP, pagina 30.

44 Zie ook inspraakreacties 17, 23, 25.

45 Zie ook inspraakreacties 16, 21, 30, 31.

46 Zie ook inspraakreactie 31.

47 Zie ook inspraakreacties 35, 39.

48 Zie ook inspraakreacties 49, 51, 53.

Het MER en de milieuparagraaf geven weliswaar enig inzicht in de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling daarin, maar de gegeven informatie is naar het oordeel van de Commissie niet goed bruikbaar bij de besluitvorming over het ontwerp PAP-II, noch bij verdere besluitvorming over concrete uitvoeringsinitiatieven, waarbij vooral de locatiekeuze een belangrijke keuze zal zijn. De informatie in MER en milieuparagraaf geeft weinig aanknopingspunten voor deze locatieselectie.

In het MER en de milieuparagraaf is geen aandacht besteed aan de problematiek van bodem- en grondwaterverontreiniging rond bestaande of reeds afgewerkte stortplaatsen. De Commissie gaat er van uit, dat in het provinciaal beleid wel aandacht bestaat voor deze problematiek en dat in bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsplannen en bodemsaneringsplannen nader beleid wordt geformuleerd.

Naar het oordeel van de Commissie geeft deel III van MER/milieuparagraaf, hoofdstuk 3, geen compleet beeld van de bestaande toestand van het milieu, zoals relevant is voor de verdere besluitvorming, d.w.z. na de vaststelling van PAP-II. Dit geldt met name de geohydrologische informatie[58]. Zoals de vele thematische kaartjes van deelrapport III heeft de geohydrologische kaart in de milieuparagraaf een sterk beschrijvend karakter. Kwetsbaarheden en de daarvan afgeleide toelaatbare immissies worden echter niet aangegeven. De informatie wordt niet gebruikt om milieuhygiënische randvoorwaarden te formuleren voor een locatiekeuze, noch om verschillende beleidsalternatieven te onderbouwen. Hierdoor is de functie onduidelijk.

Ook kunnen kanttekeningen worden geplaatst bij de wijze waarop de bestaande kwaliteit van de Brabantse oppervlaktewateren is weergegeven[59].

Deze kanttekeningen hebben overigens naar het oordeel van de Commissie geen consequentie voor de keuze van afvalverwerkingsmethoden, zoals nu bij vaststelling van het PAP geschiedt.

8. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Een milieu-effectrapport bevat ten minste "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven" (Wabm, artikel 41j, lid 1, sub e).

58 Zie ook inspraakreacties 49, 53, 60.

59 Zie ook inspraakreactie 7.

9. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Een milieu-effectrapport bevat ten minste "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven" (Wabm, artikel 41j, lid 1, sub f).

In de vergelijking van de milieu-effecten van de alternatieven zou een toetsing aan normen, richt- en streefwaarden bijdragen aan de waarde van het MER als informatief document ten behoeve van de besluitvorming over het PAP-II. Het gaat daarbij niet alleen om de vraag, of aan de normen e.d. wordt voldaan, maar ook om de vraag, hoe ver de voorspelde effecten onder (of boven) de normen blijven (respectievelijk komen).

Het zal zeker voor uitwerkingsplannen van dit (ontwerp) provinciaal afvalstoffenplan belangrijk worden om de emissies, die ontstaan bij bepaalde afvalverwijderingsmethoden, in verband te brengen met de milieu-situatie in de gebieden, waar zulke afvalverwijderingsmethoden mogelijk zullen worden gerealiseerd. De Commissie meent, dat het ook bij de keuze van een provinciaal afvalstoffenbeleid - waarbij op provinciaal niveau keuzen worden gemaakt ten gunste van bepaalde verwerkingsmethoden - zinvol zou zijn geweest om de emissies, die bepaalde verwerkingsmethoden (kunnen) veroorzaken, duidelijker te relateren aan de bestaande milieusituatie binnen (delen van) de provincie.

De Commissie denkt dat de passage in de milieuparagraaf over grondwaterverontreiniging bij stortplaatsen aanleiding kan zijn tot misverstanden en beoordelingsfouten. Gesteld wordt, dat het *"grootste risico voor de vervuiling van het grondwater wordt gevormd door de stortplaatsen. Dit blijkt ook uit het feit, dat zeer vele voormalige stortplaatsen hebben geleid tot vervuiling van het grondwater."*

In het algemeen is de grondwaterverontreiniging, die bij stortplaatsen van uitsluitend huishoudelijk en vergelijkbaar afval kan optreden, niet aantoonbaar buiten een straal van ca. 150 m van de stortplaats. Risico's voor drinkwatervoorziening, gewassen of vegetatieschade zijn dan ook redelijkerwijs niet te verwachten. Wèl is in het verleden dikwijls sprake geweest van oppervlaktewaterverontreiniging door stortplaatsen.

Voor stortplaatsen, waar chemische afvalstoffen zijn of worden geborgen, gelden veel grotere milieu-risico's. De kennis van verspreidingsgedrag van verschillende chemische afvalstoffen is nog maar beperkt.

B I J L A G E N

BEHORENDE BIJ

HET TOETSINGSADVIES OVER HET
MILIEU-EFFECTRAPPORT EN DE
MILIEUPARAGRAAF PAP-II BRABANT

(Bijlagen 1 t/m 6)

Noord-Brabant

*Kennisgeving ex artikel 8 Afvalstoffenwet
en artikel 41 Wet algemene bepalingen
milieuhygiëne*

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat van 13 juni tot en met 9 september 1988 ter inzage ligt het ontwerp van het Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan van de provincie Noord-Brabant.

Het ontwerp ligt ter inzage:

in de gemeentehuizen van de gemeenten in de provincie Noord-Brabant, alsmede in de gemeentehuizen van de gemeenten Hedel, Ammerzoden en Maasdriel;

in de bibliotheek van het provinciehuis, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch.

Gedeputeerde Staten hebben met betrekking tot dit ontwerp-plan een milieu-effectrapport vastgesteld dat tegelijk met dit plan ter inzage ligt.

Tegen dit ontwerp-plan en milieu-effectrapport kunnen gedurende bovenstaande periode gemotiveerde bezwaren worden ingebracht bij Provinciale Staten van Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch.

Men kan hierbij verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Bovendien bestaat de gelegenheid mondeling bezwaren in te brengen tijdens een openbare zitting op 29 juni 1988 om 14 uur in het Provinciehuis, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch en op 4 juli 1988 om 9.30 uur in motel Brabant, Heerbaan 4-6 te Breda.

Een ontwerp-plan en milieu-effectrapport is verkrijgbaar bij de afdeling Voorlichting van de provincie Noord-Brabant, telefoon 073-812511.

's-Hertogenbosch, 7 juni 1988.

Provincie Noord-Brabant

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefax 073-141115 Telex 50796 pbnb

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

telefoon 073-812812

Ons kenmerk: nrs. 30161-30165
Uw kenmerk :
Afdeling : Bodem
Doorkiesnr.: 812293, P. Corvers
Bijlagen : div.
Datum : 7 juni 1988
Onderwerp : Ontwerp PAP II en
MER-rapport

aan
geadresseerde

Geachte geadresseerde,

Hierbij doen wij u toekomen een exemplaar van het ontwerp van het Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan (PAP II) en het MER-rapport dat hierop betrekking heeft.

Ingevolge artikel 8 van de Afvalstoffenwet en artikel 41t van de Wet Algemene bepalingen milieuhygiëne ligt het ontwerp en het MER-rapport van 13 juni 1988 tot en met 9 september 1988 ter inzage op het provinciehuis te 's-Hertogenbosch en bij de in de provincie gelegen gemeenten.

Een ieder heeft gedurende deze periode de gelegenheid schriftelijk gemotiveerde bezwaren tegen het ontwerp en het MER-rapport in te brengen.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
gekomen:	13 JUNI 1988
Nr.:	753-88 S/0d
Dossier:	140-66

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

[Handwritten signature] voorzitter,
[Handwritten signature] griffier.

**Provincie
Noord-Brabant**

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

Verzender

- 8 NOV. 1988

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefax 073-141115 Telex 50796 pbnb

telefoon 073-812812

Ons kenmerk: 42662
Uw kenmerk :
Afdeling : BDM
Doorkiesnr.: 812514
Bijlagen : -
Datum : 8 november 1988
Onderwerp : Uw toetsingsadvies MER/PAP II
Noord-Brabant.

De Commissie voor de milieu-effect-
rapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Geachte commissie,

Bij brief van 3 oktober 1988, kenmerk 39730, hebben wij u verzocht het door u uit te brengen definitieve advies inzake de milieu-effectrapportage ten behoeve van het tweede provinciale afvalstoffenplan (PAP II) van Noord-Brabant met één maand op te schorten tot 9 november 1988. De naar aanleiding van uw concept-advies noodzakelijk bevonden bijstelling en verduidelijking van de milieu-effectrapportage is thans nagenoeg door ons afgerond en uitgewerkt in een afzonderlijke milieuparagraaf, welke te zijner tijd zal worden toegevoegd aan het definitieve PAP II. Deze concept-milieuparagraaf is zowel ambtelijk als met enkele leden van uw commissie voorbesproken op respectievelijk 23 september jongstleden en 27 oktober jongstleden.

Naar het zich thans laat aanzien zijn wij in staat u een definitieve versie van de meergenoemde milieuparagraaf vóór 15 november aanstaande ter advisering te doen toekomen.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij uw commissie voor het einde van het jaar 1988 een definitief toetsingsadvies omtrent de MER-rapportage inclusief de naar aanleiding van deze rapportage opgestelde en aan het PAP II toe te voegen milieuparagraaf uit te brengen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van de afdeling Bodem,

H. J. M. Naaijkens
ir. H. J. M. Naaijkens.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Instemming:	9 NOV. 1988
	1651-33 Co/Od.
	140 - 115

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN
DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die dit toetsingsadvies van het milieu-effectrapport en de milieuparagraaf bij het tweede provinciaal afvalstoffenplan van Noord-Brabant heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van dr. H. Cohen.

In de werkgroep hebben verder zitting:

- ir. D.H. Frieling, wonende te Almere
- ir. A.Th. ten Houten, wonende te Wageningen
- ir. E.J. Mesu, wonende te Bennekom
- dr. R. Schilt, wonende te Hilversum
- drs. J.W. Stellingwerff, wonende te Boskoop

Drs. M. Odijk treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 5

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES EN ADVIEZEN

Nr.	Geda- teerd	Persoon of instantie	Datum van ontvangst provincie
1.	11-07-88	Gemeente Fijnaart en Heijningen	14-07-88
2.	20-07-88	Hoogheemraadschap West-Brabant te Breda	?
3.	21-07-88	Derks & Partners advocaten te Utrecht namens Heeren vuilverbranding b.v. en Heerenbeheersmaatschappij b.v.	22-07-88
4.	21-07-88	Waterschap Maas- en Diezepolders te Nieuwkuijk	25-07-88
5.	29-07-88	B.P.S.M. Brekelmans te Berghem	01-08-88
6.	08-08-88	Gemeente Berghem	12-08-88
7.	22-08-88	Hoogheemraadschap West-Brabant te Breda	23-08-88
8.	25-08-88	Stadsgewest Oss te Oss	01-09-88
9.	27-08-88	Ir. J.C. Stoeltie te Sleeuwijk	31-08-88
10.	29-08-88	Gemeente Helmond	31-08-88
11.	29-08-88	Gemeente Valkenswaard	? -09-88
12.	30-08-88	Van Kaathoven b.v. te Sint-Oedenrode	01-09-88
13.	31-08-88	Stichting Kringloopcentrum Grave	31-08-88
14.	01-09-88	Gemeente Rucphen	05-09-88
15.	01-09-88	Grontmij Noord-Brabant/Oost te Eindhoven	01-09-88
16.	01-09-88	Waterschap De Maaskant te Oss	05-09-88
17.	02-09-88	Mr. J.F.M. van Erp te Oss namens H. Hofmans b.v. en Ontgronding en Vuilverwerking H. Hofmans b.v. te Oss	05-09-88
18.	02-09-88	NOB Wegtransport te Rijswijk	13-09-88
19.	05-09-88	M. den Ouden & Zn te Schijndel	12-09-88
20.	05-09-88	Div. afzenders w.o. L. Renen-Verbogt	07-09-88
21.	05-09-88	Waterschap De Dommel te Boxtel	08-09-88
22.	06-09-88	Van Gansewinkel Container- en Reinigingsdiensten b.v. te Maarheze	08-09-88
23.	06-09-88	Mr. J.F.M. van Erp, te Oss namens C.J. van den Noort en Znn b.v., J. en A. van den Noort Transport b.v. en Recycling Dongen b.v.	08-09-88
24.	06-09-88	Adviesbureau M.S.H.A. van Agt te Eindhoven	08-09-88
25.	06-09-88	Provinciaal Samenwerkingsorgaan Kamers van Koophandel Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch	06-09-88
26.	06-09-88	Van Wijmen & Koedam, advocaten en procureurs te Breda namens de heer en mevrouw Buys te Heerle, de heer en mevrouw Wesel te Bergen op Zoom, De Wouwse Tol te Heerle, de heer en mevrouw Hamming te Heerle en de heer en mevrouw Trimbach te Heerle te Tilburg	08-09-88
27.	06-09-88	Van Wijmen & Koedam, advocaten en procureurs te Breda namens dhr. en mw. Brekelmans te Berghem	08-09-88
28.	07-09-88	Regionaal Inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne provincie N-Brabant te 's-Herto-	

		genbosch	09-09-88
29.	07-09-88	Streekorgaan Gewest Helmond te Helmond	09-09-88
30.	07-09-88	Waterschap De Aa te 's-Hertogenbosch	09-09-88
31.	08-09-88	Stichting Brabantse Milieufederatie te Tilburg	09-09-88
32.	08-09-88	Brabants-Zeeuwse werkgeversvereniging te Tilburg	09-09-88
33.	08-09-88	Derks & Partners Advocaten, Utrecht namens Heeren Transport b.v. te Roosendaal	09-09-88
34.	08-09-88	Derks & Partners Advocaten, Utrecht namens Heeren Vuilverbranding Roosendaal b.v. en Heeren Beheersmaatschappij b.v. te Roosendaal	09-09-88
35.	08-09-88	Ing. W.G.J. van Heerde te Eindhoven	12-09-88
36.	08-09-88	Nederlandse Vereniging van Reinigingsdirecteuren te Goes	09-09-88
37.	08-09-88	J.G. Nijhoff te Etten-Leur	09-09-88
38.	08-09-88	RAZOB te Nuenen	09-09-88
39.	08-09-88	Stadsgewest 's-Hertogenbosch te Rosmalen	12-09-88
40.	08-09-88	Streekgewest Brabant-Noordoost te Oss	12-09-88
41.	08-09-88	Streekgewest Westelijk Noord-Brabant te Roosendaal	09-09-88
42.	08-09-88	Streekorgaan Kempenland te Eersel	09-09-88
43.	08-09-88	Samenwerkingsverband Agglomeratie Eindhoven	09-09-88
44.	08-09-88	Vereniging Milieugroep Moerdijk	13-09-88
45.	08-09-88	Vereniging van Exploitanten van Waterleidingbedrijven in Nederland (VEWIN) te Rijswijk	09-09-88
46.	08-09-88	NV Watermaatschappij Zuid-West Nederland te Goes	07-09-88
47.	09-09-88	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Westelijk Noord-Brabant te Breda	14-09-88
48.	12-09-88	Stadsgewest Breda	13-09-88
49.	14-09-88	Gemeente 's-Hertogenbosch Ruimtelijke Planning	22-09-88
50.	14-09-88	Stichting Brabantse Milieufederatie te Tilburg	15-09-88
51.	14-09-88	Gemeente Dongen	15-09-88
52.	15-09-88	Gemeente Etten-Leur	16-09-88
53.	21-09-88	Gemeente Heesch	23-09-88
54.	23-09-88	Gemeente Moergestel	26-09-88
55.	07-10-88	Streekgewest Westelijk Noord-Brabant te Roosendaal	07-10-88
56.	04-10-88	Provincie Noord-Brabant, Brabantse Groenen	04-10-88
57.	26-08-88	Samenwerkingsverband Midden-Brabant te Tilburg	?
58.	05-10-88	Gemeente Berghem	12-10-88
59.	17-10-88	Gemeente Oosterhout	18-10-88
60.	14-10-88	Gemeente Oirschot	24-10-88
61.	06-09-88	Ministerie van Landbouw en Visserij, Natuur, Milieu en Faunabeheer N-Brabant	?
62.	20-09-88	Hoogheemraadschap West-Brabant te Breda	23-09-88
63.	09-09-88	NV Watermaatschappij Zuid-West-Nederland te Goes	09-09-88

REACTIE VAN PROVINCIE NOORD-BRABANT OP
HET 7E CONCEPT-TOETSINGSADVIES VAN DE COMMISSIE

**Provincie
Noord-Brabant**

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

Commissie voor de milieu-effectrapportage		Provinciehuis Brabantlaan 1 s-Hertogenbosch
Postbus 90151 5200 MC		Correspondentie-adres: Postbus 90151 5200 MC
Telefax 073 141113		Telex 50796 pbnb
Me: 179/89 Odj		telefoon 073-812812
Dossier: 140-134		

Ons kenmerk : 50903	
Uw kenmerk :	
Afdeling : Bodem	De commissie voor de milieu-
Doorkiesnr. : 812514	effectrapportage
Bijlagen :	Postbus 2345
Datum : 31 januari 1989	3500 GH UTRECHT
Onderwerp : Uw concept-toetsingsadvies MER-PAP-II.	

Geachte commissie,

Op 19 december 1988 heeft onze afdeling Bodem het 7e concept van uw toetsingsadvies inzake de milieu-effectrapportage ten behoeve van het tweede provinciaal afvalstoffenplan (PAP-II) van Noord-Brabant ontvangen. Daarbij stelt u ons in de gelegenheid het betreffende advies van een laatste commentaar te voorzien. In een eerder stadium heeft u ons eveneens de mogelijkheid geboden te reageren op punten van commentaar van uw commissie aangaande de toetsing van het milieu-effectrapport PAP-II. Wij hebben het steeds bijzonder op prijs gesteld dat gedurende het proces van de totstandkoming van het MER-PAP-II, de daaraan toegevoegde milieuparagraaf PAP-II, alsmede uw toetsingsadvies over en weer de ruimte gegeven werd tot becommentariëring van gepresenteerde concepten. Na bestudering van het thans voorliggende 7e concept van uw toetsingsadvies hebben wij de behoefte nog op een aantal concrete punten te reageren.

A. Algemene opmerkingen

1. In het algemeen ervaren wij uw advies als positief; veel punten worden naar voren gebracht als aanbevelingen voor een uitvoerings-MER, waarin we ons goed kunnen vinden.
2. Wij betreuren het dat thans in het advies een aantal punten aan de orde worden gesteld, die niet eerder in de, als constructief ervaren, overleg-rondes met leden van uw commissie naar voren zijn gebracht. Dit geldt in het bijzonder voor het punt dat het MER de sfeer zou uitademen van ondersteuning van het voorgenomen beleid.
3. Het begrip dat uw commissie tijdens de besprekingen toonde voor de problemen bij het opstellen van het MER (de "pioniersrol) wordt wel in de begeleidende brief verwoord maar komt niet als zodanig tot uiting in het advies zelf.

Bij een aantal in uw advies opgenomen aspecten proeven we enige kritiek; hierop zal puntsgewijze worden ingegaan.

B. In de begeleidende brief (nrs. 30161-30165 0)

1. "Ondersteuning van het beleid".
Het is onjuist dat in de milieuparagraaf naar het voorgenomen beleid is toegewerkt.
Dat dit alternatief als gunstig naar voren komt, is op zich niet verrassend, aangezien het aansluit bij de beleidsvoornemens van VROM, waar reeds een afweging op milieuhygiënische aspecten heeft plaatsgevonden.
2. "Locatiegebondenheid".
Het is zowel voor ons als voor het adviesbureau Iwaco een bewuste keuze geweest om geen aandacht te besteden aan locatiegebonden milieu-effecten. We hebben ons in het MER willen beperken tot de afvalverwerkingsmethode en derhalve dus tot de procesgebonden milieugevolgen.
3. "Eindplaatjes".
Bewust is gekozen voor de vergelijking van "eindplaatjes"; we zijn van mening dat knelpunten bij de realisatie van de installaties en de milieu-effecten daarvan bij de uitvoerings-MER's aan de orde zullen moeten komen.

C. In de samenvatting van het advies.

1. "Algemeen".
 - ad 1. "rechtvaardiging achteraf".
Zie hiervoor het gestelde onder punt B.1.
 - ad 2. "keuzevrijheden samenwerkingsgebieden".
Dit punt hangt weer sterk samen met de keuze om bij de verschillende afwegingen de locatiegebondenheid buiten beschouwing te laten; in hoofdstuk 8.4. van de milieuparagraaf is een globale aanzet gegeven voor de randvoorwaarden bij een locatiekeuze.
2. "Probleemstelling en doel".
 - a. Er is uitgegaan van de hoeveelheden afval die aan het einde van de planperiode (1993) vrijkomen; deze zijn bepaald op basis van de hoeveelheden van 1985, rekening houdend met een groeipercentage van 0,7% voor huishoudelijk afval en 1,0% voor bedrijfsafval.
 - b. Op de invloed van de verwerking van andere afvalcategorieën wordt ingegaan in hoofdstuk 8.2 van de milieuparagraaf.
3. "Voorgenomen beleid en alternatieven".
 - a. De aanbeveling om afvalpreventie nader te concretiseren indien dit een belangrijke bouwsteen vormt van het provinciaal beleid, is inderdaad zinvol. Echter in hoeverre daadwerkelijk invulling kan worden gegeven aan afvalpreventie, hangt grotendeels af van de uitwerking van de preventienota van VROM.
 - b. Met betrekking tot de hergebruikstaakstelling geldt hetzelfde als hiervoor onder 3.a gesteld. Ter informatie zij vermeld dat een thans in opdracht van ons college lopend onderzoek de bouwstenen moet opleveren die nodig zijn voor de feitelijke realisering van de hergebruikstaakstelling, welke nader moet worden uitgewerkt in de "gewestelijke uitwerkingsplannen".

- 3 -

- c. De opmerking dat in de rapportage niet is aangegeven op welke wijze het "stofzuigereffect" bij de bouw van de grootschalige afvalverbrandingsovens zoveel mogelijk kan worden geëlimineerd, is correct. Bij de capaciteitsplanning van de ovens zal daarmee terdege rekening worden gehouden: aspecten als modulaire opbouw, relatie met stortplaats-capaciteit, afstemming op landsdeelnivo, ontwikkeling jaarlijks afvalaanbod enz, zullen daarbij worden betrokken. De sluiting van de HVR zal in het definitieve PAP-II nader onderbouwd worden. In het provinciaal zuiveringslibplan 1987-1992 wordt als beleid voor de lange termijn onder andere voor het proces van thermische slibdroging gekozen. Een koppeling voor de lange termijn tussen de HVR en dat beleid is in voornoemd beleidsplan niet gelegd. De opmerking dat een nieuwe MER-procedure nodig zal blijven voor locatie-besluiten, nemen wij in de verdere procedures als gegeven mee.
 - d. Dat geconstateerde bodemverontreiniging rond bestaande stortplaatsen een beperking van de totale provinciale stortcapaciteit zou kunnen betekenen, is niet waarschijnlijk te achten. Het ligt in die situaties voor de hand dat door middel van het treffen van (aanvullende) IBC-maatregelen toch de volledig beschikbare capaciteit kan worden benut.
 - e. De mogelijke milieubescherpende maatregelen worden inderdaad alleen geïnventariseerd en beschreven. Over de toepassing van concrete maatregelen zal van geval tot geval beslist moeten worden aan de hand van een uitvoerings-MER.
4. "Te nemen en eerder genomen besluiten".
Wij zijn met u van mening dat een onderbouwing van het besluit om storten in ontgrondingsputten te verbieden in het MER inderdaad op zijn plaats ware geweest; het ontbreken daarvan is wellicht te wijten aan onvoldoende wederzijdse afstemming tussen MER en PAP.
5. "Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling".
De gegevens van de inventarisatie zijn gebruikt bij de bepaling van de gewichten voor de verschillende criteria en hebben derhalve wel degelijk een functie bij de PAP-II beleidsbeslissingen. Op grond hiervan is het naar onze mening niet correct te veronderstellen dat de uiteindelijke voorkeursrangorde voor welke andere provincie ook geldig zou zijn. Daarnaast vormen ze een goede basis voor een uitgebreidere beschrijving van een klein gebied bij een locatie-MER.

- 4 -

6. "Milieu-effecten".
 - a. In het MER wordt inderdaad alleen aandacht geschonken aan bronvariabelen en niet aan de afgeleide effecten van bijvoorbeeld luchtverontreiniging op de volksgezondheid. Wel wordt in het deelrapport (hoofdstuk 2.10) hier aandacht aan geschonken, waarmee een basis aanwezig is voor een meer gedetailleerde beschrijving van de effecten bij een uitvoerings-MER.
 - b. De keuze om aan de hand van een indicatief effect de effecten aan te geven op een milieu-compartiment is bij de globale effectenbeschrijving van een beleids-MER naar onze mening wel geoorloofd. In de bijlagen en het deelrapport worden de overige parameters wel aangestipt; bij een uitvoerings-MER zullen inderdaad voor de verschillende parameters afzonderlijk de effecten beschreven dienen te worden (immissiewaarden) en gerelateerd aan de bestaande toestand. Voor rookgas is HCL als parameter gekozen, omdat:
 - het een van de meest schadelijke componenten is;
 - het relatief gezien een zeer belangrijke toename is ten opzichte van de huidige emissie; veel meer dan bijvoorbeeld CO of SO₂.
7. "Vergelijking van de alternatieven".

We willen niet uitsluiten dat op grond van een globale kwalitatieve beschouwing dezelfde conclusies kunnen worden getrokken als de thans voorliggende; voor de objectiviteit is het echter beter de vergelijking te onderbouwen met een evaluatiemethode als ondersteunend instrument.
8. "Leemten in kennis en informatie".

De geuite wens om nader onderzoek uit te voeren naar de organische fractie van bedrijfsafvalstoffen sluit geheel aan bij de opmerking in het MER over de zeer beperkte kennis omtrent de aard en samenstelling van bedrijfsafvalstoffen.
- D. Bij de gegevens afvalstoffen (4.2).

Het gestelde in de alinea over de "bijzondere afvalstoffen" suggereert dat doorgaan met het huidige beleid van storten (alternatief 1) een benodigd stortvolume oplevert dat weinig meer zou zijn in vergelijking met een benodigd stortvolume bij het voorgenomen beleid (alternatief 2). Deze passage geeft een verkeerd beeld van de feitelijke situatie. Zoals uit tabel 8.1 van de milieuparagraaf blijkt, neemt het benodigde stortvolume bij het voorgenomen beleid drastisch af.

Met de hiervoor gegeven reacties menen wij vooralsnog in voldoende mate te zijn ingegaan op het 7e concept van uw toetsingsadvies. Mogelijk dat u (delen van) dit commentaar wilt betrekken bij de definitieve versie van uw toetsingsadvies.

- 5 -

Om u daartoe de gelegenheid te geven heeft onze afdeling Bodem u in december 1988 verzocht het uitbrengen van het definitieve toetsingsadvies op te schorten totdat een schriftelijke reactie onzerzijds op het 7e concept toetsingsadvies in uw bezit is. Ons verzoek bij brief van 8 november 1988, kenmerk 812514, hebben wij hiermee herzien.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van de afdeling Bodem,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'H. J. M. Naaijkens'.

ir. H. J. M. Naaijkens.